

V.a Lauri Lugna

Siseministerium

TAOTLUS

Esitame taotluse konkursile strateegilise partneri leidmiseks vabaühenduste tegutsemissuutlikkuse tõstmisel aastateks 2019-2020, mis on jagatud prioriteetideks, tegevuskavaks ja eelarveks.

Prioriteetidid

1. Vabaühenduste rahastamine on läbipaistvam (sh kasutatakse vabaühenduste rahastamisel rohkem strateegilist partnerlust) ning mitmekesisem. Selleks, et antud eesmärgile lähemale liikuda, Siseministeriumi strateegiline partner teostab huvikaitset (sh algatab ja veab eest vastavasisulisi arutelusid) administratiivse ja õigusliku keskkonna edendamiseks, koondab ja levitab häid praktikaid rahastamise läbipaistvuse ja mitmekesisuse saavutamiseks, nõustab, koolitab ja juhendab vabaühenduste rahastajaid rahastustingimuste korrastamiseks.

Vabaühenduste rahastuse mitmekesistamine, sh avaliku raha kasutamise läbipaistvus on olnud meie pikemaajalisemaid missioone. Selle tarbeks oleme osalenud rahastamise juhendi koostamises ja selle rakendamise järelevalves, samuti koostanud vastava [variraporti](#) (2015) ning mullusest haldame avaliku raha [analüüsikeskkonda](#), kust leiab aastate kaupa täienevat infot selle kohta, kui palju on riigiasutused vabaühendustele toetuseid jaganud või neilt teenuseid ning kaupu ostnud. Pidevad huvikaitseteemad läbi aastate on olnud ka hasartmängumaksu ja nn katuserahaga, mis irduvad siiani juhendis kokku lepitud põhimõtetest. Rahastuse mitmekesistamise vallas oleme teinud hulga ettepanekuid nt soodsama maksupoliitika nimel annetuste kogumiseks, mis vajavad jätkutööd.

Kõik need teemad püsivad meie siinse alaeesmärgi prioriteetide seas Siseministeriumi partnerina:

- rahastuse korrastamine ja juhendi levitamine vabaühenduste ja rahastajate seas, sh bürokraatia vähendamine rahastamisel, et rohkem keskenduda tulemusele ja mõjule;
- kitsamalt strateegilise partnerluse kui koostöövormi edendamine, sisustamine ning selgitamine, mis korrastab samuti rahastamist;
- filantroopia ja heategevuse edendamine ning annetuste soodsama keskkonna kujundamine, vabaühenduste annetuste kogumise võimekuse tõstmine;
- hasartmängumaksust rahastatud toetusprogrammide alternatiivsete lahenduste käivitamine või jätkuv huvikaitsetöö seaduse muudatuseks;
- Arengu- ja humanitaarabi andmise tingimuste ja korra muutmisel alternatiivsete lahenduste käivitamine või jätkuv huvikaitsetöö määruse muudatuseks;
- rahastuse andmebaasi hoidmine ja täiendamine tehingute ning aastaaruannete andmetega;
- vabaühenduste seisukohtade esile toomine ja selgitamine valimiste käigus ja valitsuse moodustamisel.

2. Vabaühenduste võimekus osaleda ja poliitikakujundajate võimekus kaasata on tõusnud. Selleks et, antud eesmärgile lähemale liikuda, Siseministeriumi strateegiline partner selgitab ja jagab Eesti kodanikuühiskonna arengu kontseptsiooni koostööpõhimõtteid ja häid tavasid ning tegevussoovitusi, teostab huvikaitset (sh algatab ja veab eest vastavasisulisi arutelusid) administratiivse ja õigusliku keskkonna edendamiseks, nõustab, koolitab ja juhendab

(sh koostab vajadusel materjale) vabaühendusi ja poliitikakujundajaid parema kaasatavuse ja kaasamise saavutamiseks.

Vabaühenduste Liitu kuulub 101 liiget, kellest paljud on omakorda katusorganisatsioonid; infovälja eestikeelse listi kaudu üle 2600 aadressi, venekeelses ligi 500. Meie Facebooki lehte jälgib 2700 inimest ja kodulehel tegi 2018 esimeses pooles 26 000 inimest 40 000 külastust. Neile lisanduvad mitmed võrgustikud ja üritustesarjad eraldi meililistidega: 1) huvikaitse võrgustikku kuulub hetkel 25 ühikut ja selle eesmärk on toetada huvikaitse eesmärke ja võimekust; 2) annetuste kogujate võrgustikku kuulub 101 ühendust, eesmärgiga toetada annetamiskultuuri Eestis ja vabaühenduste võimekust annetusi koguda; 3) Hea Kodaniku klubiõhtud, mis annavad sageli ka sisendit huvikaitsetöösse. Viimast täiendab veel pidev vabaühenduste nõustamine, kust tuleb samuti üksjagu teadmist igapäevastest muredest, eriti juriidilistes küsimustes ning probleemidest rahastajate jm bürokraatiaga.

Lisaks esindame vabaühenduste huve erinevates [komisjonides, nõukogudes ja töörühmades](#), mille kaudu tekivad mõneti ka meie enda prioriteedid. Ametlikele vormidele lisanduvad mõned mitteformaalsemad koostööpajad nagu nt kaasamise koordinaatorite ning rahastajate võrgustikud, kus tundub üha enam mõistlik muresid ja rõõme üheskoos arutada. Töömahult enim kulub aega lisaks Siseministeeriumi teemadele kaasamise ja avatud valitsemise korraldamisele koos Riigikantseleiga, järgmisel kahel aastal eelkõige strategiadokumentide uuendamisele, samuti ühinguõiguse revisjonile. 2019-20 tegevused saavad sõltuma üksjagu ka uue valitsusliidu tegevuskavast, mille koostamisse samuti panustame enne ja pärast valimisi.

3. Kodanikuühiskonna toimimist mõistab ja selles osaleb rohkem inimesi. Selleks, et antud eesmärgile lähemale liikuda, Siseministeeriumi strateegiline partner, kogub, toimetab ja levitab vabaühenduste tegutsemiseks vajalikku informatsiooni, teostab laiemalt kodanikuühiskonna huvikaitset;

Kogume, toimetame ja levitame vabaühenduste tegutsemiseks vajalikku teavet peamiselt Hea Kodanik kaubamärgi alt. Regulaarne nädalakiri ilmub igal esmaspäeval, pakkudes infot rahastusvõimaluste, koolituste, tööpakkumiste, ürituste jms kohta, mis vabaühenduste tööd puudutavad; samuti on see kaasamiskanal poliitikakujundamisel. Lisaks avaldame regulaarselt arvamuskogusid www.heakodanik.ee lehel ja anname välja ka samanimelist ajakirja. Nii nädalakiri kui ka olulisemad artiklid meie lehelt ja ajakirjast jõuavad ka Hea Kodaniku [Facebooki lehele](#).

Alaeesmärgi tegevusprioriteedid oleks ka järgmisel perioodil üsna sarnased:

- infokanalid on oluliseks kodanikuühiskonna uudiste ja info levitamise võimaluseks paljudele teistele vabaühendustele, riigiasutustele, rahastajatele, maakondlikele arenduskeskustele;
- vabakonna info kättesaadavus ning levik uute sihtrühmadeni;
- vabakonna uudiste koostamine ja vahendamine eesti, inglise ja vene keeles;
- Hea Kodaniku ajakirja regulaarne (3 korda aastas) väljaandmine;
- Hea Kodaniku klubi regulaarne (3-4 korda aastas) korraldamine;
- senisest suurem tähelepanu loimumisel ja ühiskonna sidususel nii venekeelse elanikkonna kui uussisserändajate kontekstis (koostöös mh Kultuuriministeeriumi ja Integratsiooni Sihtasutusega).

Tegevuskava 01.01.2019-31.12.2020 koos ajakava ja esialgse eelarvega

Tegevus	Ajaka va	Oodatav tulemus	Hindamise võimalus
1. Vabaühenduste rahastamine on läbipaistvam (sh kasutatakse vabaühenduste rahastamisel rohkem strateegilist partnerlust) ning mitmekesisem.			

Lisa 1. Riigieelarvelise toetuse kasutamise lepingu juurde

Ametnike ja erinevate rahastajate vajaduspõhine juhendamine ja vabaühenduste nõustamine rahastustingimuste korrastamiseks.	Pidev 2019-2020	Rahastajad ja rahastatavad on teadlikumad rahastamise põhimõtetest, seisavad nende eest ja järgivad neid.	Osaliste hinnang põhimõtete järgimisest ja muutustest praktikates; muudetud ja uute rahastustingimuste tekstianalüüs vastavusest juhendile.
Annetamise soodustamiseks vabaühenduste võrgustiku töö koordineerimine, täiendavate lahenduste leidmine, ettepanekute sõnastamine ning soovitud muutuseks tegevuste elluviimine.	Pidev 2019-2020	Annetuste kogumise hea tavaga liitunud organisatsioonide seas on toimunud regulaarsed (3 -5 aastas) kohtumised, koolitused. MTA on rakendanud 2020 tulumaksu-tagastuse annetamise, samuti lihtsustanud tm-nimekirja pääsemise.	Võrgustikus toimunud koolituste, kohtumiste arv ja tagasiside. Täiendavad ettepanekud annetuste ja filantroopia edendamiseks on sõnastatud ja esitatud.
Arutelu ja heade praktikate levitamine strateegilise partnerluse ja mitmeaastase tegevustoetuse teemadel. Ettepanekute tegemine ametnikele ja teistele riigiasutuste töötajatele.	Pidev 2019-2020	Pikaajalistele partneritele muutub koostöö avaliku võimuga stabiilsemaks ja võimaldab valdkonnas arengut.	Ministeeriumide arv, kes on sõlminud strateegilise partnerluse lepped. Eeldame kaht, sõltub ka SiM/RK projektist 2019.
Hasartmängumaksu seaduse ja arengu- ja humanitaarabi andmise tingimuste ja korra muutmise korral rahastamise mudeli muutmise protsessis vabaühenduste huvide esindamine.	Pidev 2019	Rahastamise põhimõtted ning vabaühenduste huvid on kasutamisel järgitud.	Uute rahastustingimuste vastamine põhimõtetele (dokumentide tekstianalüüs), kasusaajate hinnangud.
Vabaühenduste rahastusandmete uuendamine riikliku rahastuse andmebaasis .	Pidev 2019-2020	Olemas on ülevaade, mil määral riigiasutused vabaühendustele toetuseid on jaganud või neilt teenuseid ning kaupu ostnud. Andmebaasi kvaliteet on paranenud, külastatavus kasvanud.	Andmete töötlemisele kuluv aeg (kvaliteetsemate puhul väiksem). Shinyapps mõõdab kasutajate veedetud aega keskkonnas (hetkel u 24 h kuus). Google Analyticsi lisamine.
Vabaühenduste ettepanekute	2019 I pool	Kodaniku ühiskonna teemad on kajastatud koalitsiooni leppes.	Erakondadele on esitatud 10 ettepanekut vabakonna ja

selgitamine erakondadele.			riigivahelise koostöö edendamiseks.
2. Vabaühenduste võimekus osaleda ja poliitikakujundajate võimekus kaasata on tõusnud.			
Rahvusvaheline töö: osaleme aktiivselt CIVICUSe (AGNA) töös, vahendab nende infot ja teadmisi Eesti vabaühendustele ning infot Eesti kohta võrgustikele.	Pidev 2017-2018	Vabaühendused osalevad rahvusvahelises töös.	Koostööalgatuste arv, milles on ise või liikmete abil osaletud (siht 3).
Vabaühenduste huvide esindamine arengukavade koostamises, komisjonides ja töörühmades osalemise läbi (Vt www.heakodanik.ee/komisjonid)	Pidev 2019-2020	Valdkondade üleste arengukavade ja strateegiate koostamisel on arvestatud KODARa eesmärke, vabaühenduste arvamusi. Vabaühenduste huvid on töörühmades ja komisjonides esindatud.	Komisjonides ja töörühmades osalemine on edukas, kui oleme kaasa töötanud ja kohtumistel esitanud põhjendatud ettepanekud. Komisjonides ja töörühmades osalemise ulatust + tulemuslikkust hindame kvalitatiivselt kvartaliaruannetes ja iga aastast liikmete rahuloluküsitlusega.
AVP vabaühenduste ümarlaua juhtimine, et koguda ideid ja jälgida AVP tegevuskava elluviimist, sisend AVP koordineerivale kogule. Kolme AVP tegevuse kaasvastutajaks olemine: (1) Nn EISi uuendamine, 2) kaasamise parandamine koos RKga, 3) Riigikogu avatuse suurendamine). Vabaühenduste huvikaitse võrgustiku vedamine.	Pidev 2019-2020	Vabaühendused panustavad AVP ümarlaua ning teiste kaasamise töögruppide ja huvikaitse võrgustiku töösse. Kaasamise kvaliteet paraneb.	Võrgustikes ja ümarlaudades toimunud kohtumiste arv ja tagasiside neile. AVP tegevuste edenemine. Kaasamise võimalik uus uuring, JuM hinnang kaasamise kvaliteedile (ÕPPA aruanne). Partnerite rahulolu kaasamisega.
Õigusloomes osalemine, sh eelnõude infosüsteemi jälgimine, vajadusel reageerimine ja seisukohtade esitamine; komisjonides ja töörühmades osalemine.	Pidev 2019-2020	Vabaühendused on rääkinud kaasa neid puudutavates otsustes.	Eelnõude arv, millega töötatud, ametlikud kommentaariid ja vastused . Läbi tuleb vaadata u 150 eelnõud või otsuse projekti aastas, neist reageerimist, vabaühenduste kaasamist ja seisukoha koostamist nõuab u 10-15 % ehk 15-20 eelnõud. Täpne kogus sõltub

			valitsuse tööplaanist ja ajakavast.
3. Kodanikuühiskonna toimimist mõistab ja selles osaleb rohkem inimesi.			
Regulaarse uudisvoo tagamine kodanikuühiskonna teemadel kolmes keeles (eesti, vene, inglise); Hea Kodaniku infokanalite uuendamine ja kasutajasõbralikkus	Pidev 2019-2020	Värske ja asjakohane info koolitustest, rahastusest, seadusemuudatustest, üldisemalt Eesti vabakonnast jõuab kiirelt huvitatuteni ning ärgitab arutelusid ja suurendab teadlikkust.	46 nädalikirja; FB jälgijate arvu kasv (sihttase 3000), veebi külastajate arvu väike kasv (9000 külastajat kuus). Kodanikuühiskonda ja selle arenguid mõtestava originaal-materjali hulk ja levik. Auditoriumi rahulolu infoedastusega.
Ürituste (Hea Kodaniku klubi) korraldamine, tegevuste ja tulemuste regulaarse ülevaate tagamine	Pidev 2019-2020	Liidu liikmed, sihtrühmad ja partnerid on teadlikud, kuidas katusorganisatsioon vabakonna eest seisab ja parasjagu olulistest teemadest erinevates valdkondades.	Kvartaliaruannete regulaarsus; liikmete teadlikkus meie tegevustest ja rahulolu (liikmeküsitlus); osalejate aktiivsus (üritustel, tagasiside andjad jmt).

Esialgne eelarve

Kululiik	Hind	Ühik	Aastas	Kokku 19-20
Juhataja osaline töötasu	1400	12k	16 800	33 600
Huvikaitsejuhi osaline töötasu	2000	12k	24 000	48 000
Hea Kodaniku infokanalite töö tagamine, osaline töötasu.	950	12k	11 400	22 800
Infokanalite haldus- ja arenduskulud; kommunikatsiooni kulu.	2000	aasta	2 000	4 000
Tegevuskulud ja tellitud tööd huvikaitstes (analüüsid jmt)	3000	aasta	3 000	6 000
Liikmemaksud ning muu rahvusvaheline töö	1800	aasta	1800	3 600
Üldkulud: kaks töökohta kontoris, bürookulud, audit, raamatupidamine jm	600	12 k	7000	14 000
Kokku:			66 000	132 000

Lisatud juhataja Kai Klandorfi ja huvikaitsejuhi Alari Rammo elulookirjeldused.

(kuupäev ja allkiri digikonteineris)

Kai Klandorf

Juhataja